

træde med den Ufeilbarhedens Dom, som saa at sige ikke tillader nogen Appæl, lige overfor Andre, som ikke i mindste Maade have udfordret nogen-somhelst Udtalelse fra hans Side, saa burde han dog virkelig i det Mindste have læst det Forslag, som han saa grusomt affærdiger; men det viser sig, at det ærede Medlem alligevel ikke har gjort sig bekendt med det Forslag; som han omtaler saa haardt. Han sagde nemlig, at jeg under Finantslovens Behandling havde gjort et Forslag, som gik ud paa at bespare 2 Millioner Rbd. paa et eneste Punkt. Nei, mine Herrer, Forslaget gik ud paa at bespare omtrent 325,000 Rbd. paa en Post, der beløb sig til, saavidt jeg erindrer, omtrent 2,350,000 Rbd. Og saa, siger det ærede Medlem, havde jeg endog tilføjet nogle Bemærkninger, som vare ganske forfærdelige, og som man kunde sige, vare et Misbrug af min Ret til at stille Ændringsforslag. Men, hvis jeg ikke havde tilføjet disse Bemærkninger til Forslaget, havde der ikke været Mening i det; saa havde det været, hvad jeg paa Dansk kalder Bvøl; thi at foreslaa, at man skal bespare 325,000 Rbd., naar man ikke vil tillade, at de Lovbestemmelser, som Besparelserne vedrøre, blive suspenderede for et Finantsaar, er, hvad jeg nys tillod mig at betegne med et Ord, som jeg ikke skal gjentage. Dette burde dog det ærede Medlem have læst, naar han omtalte dette Punkt paa den Maade, som han gjorde; men nu haaber jeg, at han ikke har læst det, ellers var det noget meget Berre. Jeg skal imidlertid ikke komme videre ind derpaa, men skal indskrænke mig til dette Svar lige overfor det ærede Medlem, idet jeg for Øvrigt er aldeles ligegyldig ved, enten han dømmer saa eller saa om mig. — Jeg tillader mig altsaa at udtale, at jeg søler mig absolut forpligtet til at stemme for denne Adresse, der gaar ud paa at hævde Folkethingets grundlovmæssige Ret lige overfor de Bestræbelser, der fra anden Side i en Række af Aar have været gjorte paa at indskrænke den. Dette er for mig det Vigtige i denne Sag, og hermed skal jeg i Øvrigt overlade aldeles til Adressens Indbringere at sige, hvad Mere de synes at burde sige til dens Forsvar. Mig forekommer det ikke, at den trænger til mere Forsvar, end den har faaet.

N. Andersen: Det er et meget alvorligt Forslag, der her er gjort Folkethinget om at udtale for Hans Majestæt, at hans Ministerium ikke er i Stand til at udføre et konstitutionelt Ministeriums Hverv, og ved Siden deraf at udtale, som der staar i Adressen, at Folkethinget har i Gjerningen vist sin Beredvillighed til en frugtbar Samvirken med Hans Majestæts Regjering. Det er saa alvorlige Udtalelser, at ethvert Medlem er i en særdeles Grad opfordret til at underkaste dem den allernærmeste Prøvelse, til at undersøge, om det virkelig forholder sig saaledes, som der er udtalt i Adressen, og om Grunden virkelig ogsaa er den,

at Ministeriet ikke er i Stand til at opfylde et konstitutionelt Ministeriums Hverv. Naar man kaster Blikket tilbage paa, hvad der er sket, siden det nuværende Ministerium kom til Magten, vil man finde, at et af de første Skridt, som foretoges her fra dette Thing, var dette, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) stillede en Forespørgsel til den høitærede Renseilspræsident om, hvorledes Ministeriet stillede sig til Fæstefagen, og hvad man kunde vente sig af Ministeriet i den Retning. Det har altid for mig noget Betænkeligt ved sig, naar man saaledes uden noget Foranledning kommer frem med dette Spørgsmaal, og kommer frem med det paa en saadan Maade, som det den Gang skete, men dette Spørgsmaal er nu engang blevet den store Tromme, hvorpaa der har været slaet, naar det enten gjaldt om at berede en Regjering Vanskeligheder eller at samle Stemmer ved Valgtribunerne. Det næste Skridt, der blev gjort paa dette Spørgsmaals Omraade, var, at det samme ærede Medlem, som stillede Forespørgslen, indbragte her i Thinget et Forslag om Fæstegodssets Overgang til Selveiendom, men dette Forslag var af en saadan Bestaffenhed, at hvis det var blevet vedtaget helt og holdent, som det blev indbragt, vilde det have været til stor Ulykke for Fæstebønderne. Det indeholdt nemlig Bestemmelser, som vilde have gjort det let for Godseierne at frigjøre Gaardene for Fæstetvang og beholde dem til fri Eiendom uden Fæstetvang, idet en af dets Paragrafer gik ud paa, at, dersom Godseieren kunde komme overens med Fæsterne eller deres Børn om paany at tage Gaardene i Fæste, saa skulde Gaardene, naar dette Fæste var udløbet, ikke mere være Fæstetvang underkastede, men være Godseierens fri Eiendom. Det vilde nu i de fleste Tilfælde ikke have været vanskeligt at opnaa en saadan Overenskomst med Fæsterne eller med deres Børn, thi naar disse kun havde Valget imellem enten at overtage Gaardene til Selveie i dyre Domme og over deres Come eller at faae dem i Fæste for godt Kjøb, saa vare de ganske naturlig henviste til at vælge det sidste. Paa den Maade vilde man have kunnet faae Fæstefagen bragt ud af Verden, men det vilde omtrent have været den uheldigste Maade, hvorpaa det kunde ske. Jeg var med til baade i Udvalget og her i Thinget at faae denne Bestemmelse bragt ud af Forslaget, men dermed var dette ogsaa kommet i en saadan Skikkelse, at det ikke kunde gjenføres, og det bortfaldt da. Saa gik det ærede Medlem til at reformere Fæstelovgivningen; men under den Forhandling, som førtes om det Forslag, han havde indbragt i den Senfugt, kom der samme Rantke frem igjen om at indføre en Bestemmelse, hvorved det paa lignende Maade som i hans første Forslag vilde blive muligt for Godseieren at komme i Besiddelse af Gaardene fri for Fæstetvang. Da vi ogsaa denne Gang fik Bestemmelsen sat ud af Lovforslaget,